

System sociálních služeb se postupně mění

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) už od roku 2009 zdokonaluje systém poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb. Změny se týkají mimo jiné **evidence a kontroly příjemců dotací ze státního rozpočtu, kapitoly 313 MPSV.**

V roce 2009 tak došlo například k personálním a organizačním změnám, které umožnily přímo ministerstvu od června do prosince zkontrolovat devět poskytovatelů sociálních služeb. V této souvislosti je třeba říci, že zákon č. 108/2006, o sociálních službách původně nepočítal s kontrolami ze strany MPSV, tato kompetence ministerstvu přibyla až v rámci legislativního procesu, a to bez finanční či personální kompenzace.

Kromě toho MPSV v září 2009 zprovoznilo **internetovou aplikaci**, v níž poskytovatelé sociálních služeb vyplňují žádosti o dotaci pro období 2010. V dubnu tohoto roku se počítá s **rozšířením aplikace** tak, aby poskytovatelé mohli vkládat **i informace o skutečných nákladech**, zdrojích financování, kapacitě, počtech zaměstnanců a uživatelů sociálních služeb. Tyto údaje pak budou sloužit pro stanovování pravidel hodnocení žádostí o státní dotaci tak, aby byl systém založen na trvale ověřitelných kritériích u každého druhu sociální služby.

V rámci přenesené působnosti v oblasti financování sociálních služeb **se do systému stále více zapojují kraje.** Ty se od roku 2007 významně podílejí na realizaci dotačního řízení. Novela zákona č. 108/2006, o sociálních službách, která byla přijata v roce 2009, počítá s přenesením dotačního řízení na **úroveň krajů od 1. ledna 2012.**

V letošním roce MPSV plánuje spustit **nový projekt hrazený z Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost.** Jeho cílem bude **nastavit udržitelný a efektivní způsob financování sociálních služeb.** Projekt je založen na důkladné analýze nákladovosti systému tak, aby byly definovány základní kritéria pro hodnocení efektivity a hospodárnosti poskytování sociálních služeb, a to s přihlédnutím k územní a ekonomické dostupnosti služeb pro jejich uživatele. Už v současné době ministerstvo připravuje **zpracování návrhů optimalizace systému financování sociálních služeb s účinností od roku 2011.**

MPSV rovněž pravidelně analyzuje nákladovost dotovaných sociálních služeb a průběžně vysvětluje nejasnosti při výpočtech skutečných nákladů na lůžko či rozdíly mezi předpokládanými a skutečnými výdaji na dotace.

Skutečné náklady na lůžko vycházejí z obtížnosti péče o jednotlivé klienty. Potřeby klientů sociálních služeb jsou velmi rozmanité, což se výrazně promítá do náročnosti péče a samozřejmě také do nákladnosti zajištění péče v jednotlivých druzích služeb či zařízeních sociálních služeb. Na celkové náklady mají **vliv například také technický stav a stáří**

budovy, ve které jsou služby provozovány, nebo **geografické odlišnosti**. Ekonomicky náročnější je provoz domova pro seniory, kteří jsou velmi závislí na pečovateli, než domova, jehož účelem bylo před účinností zákona o sociálních službách poskytovat zejména ubytování a jenž obývají převážně uživatelé s nízkou mírou potřeby pomoci a podpory. Ze současných poznatků je zjevné, že **intenzita a rozsah péče výrazně narůstá**, což souvisí s postupnou změnou klientů a jejich potřeb. Poskytovatelé sociálních služeb se stále více zaměřují na klienty, kteří vyžadují náročnější péči a s tím souvisí i **nárůst nákladů na zajištění této péče**. S ohledem na očekávané demografické změny způsobené celkovým stárnutím populace je možné předpokládat nárůst nákladů. Tato situace bude nezbytně vyžadovat mnohem efektivnější metody zajištění sítě sociálních služeb tak, aby zdroje společnosti byly k zajištění péče dostačující.

MPSV v loňském roce rozhodlo o přiznání **dotací v celkové výši 7,043 mld. Kč**. V roce 2008 bylo poskytovatelům vyplaceno **celkem 7,425 mld. Kč**. Pro letošní rok zákon o státním rozpočtu České republiky v oblasti poskytování sociálních služeb určil finanční prostředky ve **výši 6,8 mld. Kč**.

Kromě toho MPSV zajišťuje prostřednictvím **úřadů obcí s rozšířenou působností** výplatu **speciální dávky** v rámci sociálních služeb, a to **příspěvku na péči**. Slouží na zajištění potřebné pomoci lidem závislým na pomoci jiné osoby. K prosinci roku 2009 splnilo nárok pro výplatu dávky **292 800 lidí** a MPSV poskytlo obcím s rozšířenou působností **18 874 mil. Kč určenou pro výplatu dávky**. V roce 2008 bylo příjemců příspěvku na péči **282 600** a na výplatu dávky **bylo čerpáno 18 253 mil. Kč**.

Ve stejném duchu jako je tato tisková zpráva prezentovalo MPSV letos v lednu vládě **Stanovisko ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 09/03 Dotace ze státního rozpočtu poskytované prostřednictvím rozpočtů krajů poskytovatelům sociálních služeb regionálního charakteru**.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí